

MUVAKKAT BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ

Arş. Gör. Seyithan DELİDUMAN (*)

1. Genel Olarak

Muvakkat borç ödemededen aciz belgesi icra ve iflas kanunumuzun 105. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, icraca takdir edilen kıymete göre haczi kabil malların kıfayetsizliği anlaşıldığı takdirde haciz tutanağı muvakkat aciz belgesi yerine geçer (İİK.m.105.f.2).

İcra memurunun kıymet takdirine (İİK.m.87, 102) göre, borçlunun haczedilebilir mallarının takdir edilen kıymetleri alacaklının (veya alacaklıların) alacağını karşılamaya yetmezse, haciz tutanağı alacaklı için muvakkat aciz belgesi hükmündedir.

Haciz tutanağı muvakkat aciz belgesi yerine geçtiği zaman artık alacaklıya ayrıca bir borç ödemededen aciz belgesi düzenlenip verilmeyebilir, haciz tutanağı doğrudan doğruya muvakkat borç ödemededen aciz belgesi hükmündedir (1). Başka bir ifade ile, muvakkat aciz

(*) A.Ü. Erzincan Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı Arş. Görevlisi.

(1) Fritsche /Walder, Schuldbetreibung und Konkurs nach Schweizerischem Recht, Zürich 1984, s.464 ve orada zikrettiği BGE 61 III. 10; "... ve 105'inci maddenin ikinci fıkrasında da 'icraca takdir edilen kıymete göre haczi kabil malların yetersizliği anlaşıldığı surette dahi haciz zabıt varakası muvakkat aciz belgesi yerine geçerek alacaklıya 277. maddede yazılı hakları verir. Şu hale göre 105 maddenin ikinci fıkrasında bahsolunan ahval de tanzim edilen zabıt varakası, 143 ve 105, 1'inci maddelerde olduğu gibi kesin mahiyette olmayıp muvakkat aciz belgesi hükmündedir... 105, II'de tanzim olunan zabıt varakası doğrudan doğruya muvakkat aciz belgesi yerine kaim olduğundan ayrıca aciz belgesi verilmesinin kanuna uygun olmadığı düşünülmektedir. Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 2.9.1950 gün ve 58/77 sayılı mutalâası (Kuru, Baki, İcra ve İflas Hukuku, C.II, İstanbul 1990, s.1545)

belgesi, icra müdürünün düzenleyerek alacaklıya vereceği müstakil bir belge niteliğinde değildir, haciz tutanağı doğrudan doğruya muvakkat borç ödemededen aciz belgesi sayılır ve alacaklıya sadece tutanağın bu sureti verilir (2). Yargıtay, yerel mahkemece geçici aciz belgesi adı altında müstakil bir belgenin ibrazının arandığı bir olayda, "...6183 sayılı yasanın 30. maddesinde, haczedilen malın borcu karşılama karşılığında İcra İflas Kanununun 105. maddesine paralel olarak haciz tutanağının geçici aciz belgesi niteliğinde kabulü zorunludur" diyerek bu hususu teyit etmiş (3); bir başka olay da da, "borçlunun haczi kabil mallarının bulunmadığının yahut mallarının takdir edilen kıymetine göre kifayetsizliğinin haciz tutanağı ile tespit edilmiş oluşu dahi alacaklıya İİK'nun 105. maddesi hükmü gereğince dava açmak hakkı vereceğinden, ...mücerret aciz belgesi ibraz etmediği gerekçesi ile davanın reddi usul ve yasaya aykırıdır" diyerek bu doğrultudaki görüşünü adeta perçinlemiştir (4).

İİK. m.105,f.2'ye göre düzenlenen haciz tutanağına muvakkat aciz belgesi mahiyeti verilmesinin sebebi, haczedilen malların satış sırasında tahmini kıymetlerini çok üstünde değer bularak alacağı karşılama ihtimalinin daima mevcut olmasından dolayıdır. Haczedilen malların tutarının alacağı karşılayıp karşılamayacağı

-
- (2) Gürdoğan, Burhan, İcra-İflas Takiplerinde Borçlunun Tamamen veya Kısmen Acizini Tespit Eden Vesikalar (Batider 1963, C. 2, s.1), s.15; Postacıoğlu, E. İlhan, İcra Hukuku Esasları, İstanbul 1982; Kuru, s. 1544-1545; "105. maddenin birinci ve ikinci fıkralarında beyan olunan ahvalde ise esasen mahallinde tanzim edilen zabıt varakası birinci fıkradaki halde kat'i ve ikinci fıkrada yazılı halde muvakkat mahiyette olmak üzere doğrudan doğruya aciz vesikası yerine kaim olduğundan bu gibi ahvalde icra memurluğunca alacaklılara ayrıca aciz vesikası verilmesi kanuna uygun olmadığı görülmektedir." Adliye Vekaleti Hukuk İşleri Umum Müdürlüğü 2.9.1950 T; 58/77 sayılı (Olgaç/Köymen, İçtihatlarla İcra İflas Kanunu, İstanbul 1965, s.878)
- (3) 15. HD., 9.7.1987 T, 1417 E, 2916 K (YKD. 1988, S. 1, S.88; Uyar Talih, İcra ve İflas Kanunu, Gerekçeli - Notlu - İçtihatlı, C.III, İzmir 1996, s.3243)
- (4) İİD.7.5.1966 T; 1955 E, 5053 K. (Şimşek Edip, İcra ve İflas Kanunu - Açıklamalar ve İçtihatlar, Ankara 1989, s. 408; aynı yönde İİD. 4.4.1964 T, 2111 E, 4370 K. (Öztek, Selçuk, İcra İflas Hukukunda Borç Ödemededen Aciz Belgesi, İstanbul 1994, s.24 dp. 44)

kesin olmadığı için tutanağa muvakkat aciz belgesi denilerek bir geçicilik unsuru verilmiştir (5).

Takip muamelesi satış safhasına gelip mallar satıldıktan sonra muvakkat aciz belgesi hükmündeki haciz tutanağı ile ilgili iki farklı durum ortaya çıkabilir. Birinci haciz zabıt varakasının muvakkat aciz belgesi teşkil etme hükmü son'a erer. İkinci ihtimalde, satış sonucu elde edilen para alacağın bir kısmını karşılar ve karşılanmayan kısmı için alacaklıya artık kesin aciz belgesi verilir ve dolayısıyla muvakkat aciz belgesi hükmündeki tutanağının bu hükmü de son bulmuş olur (6).

Muvakkat aciz belgesi ile alacaklının kısmen veya tamamen tatmin edilmeyeceği tesbit edilir. Ancak bu belge gelecek hakkında herhangi bir bilgi vermez. Yani alacaklının tamamen tatmin edilip edilmeyeceği veya kesin aciz belgesinin düzenlenip düzenlenmeyeceği belli değildir.

2. Haciz Tutanağının Muvakkat Borç Ödemeden Aciz Belgesi Yerine Geçebilmesi İçin Gerekli Olan Şartlar

Haciz tutanağının muvakkat borç ödemeden aciz belgesi yerine geçebilmesi için şu şartların gerçekleşmesi gerekir.

a. Haciz Tutanağı Kesin Hacze İlişkin Olmalıdır

Haciz tutanağının muvakkat borç ödemeden aciz belgesi yerine geçebilmesi için gerekli ilk şart, haciz tutanağının kesin haciz sırasında düzenlenmiş olmasıdır. Borçlu muvafakat etmiş olsa bile, haciz yapılmadan malların değeri takdir edilerek buna ilişkin sonucu içeren belgeye muvakkat aciz belgesi niteliği atfedilemez veya bu sonuca dayanarak muvakkat aciz belgesi düzenlenmesi cihetine gidilemez (7); aynı şekilde, borçlunun, borcu karşılamaya yetecek

(5) Etili, Tülin, Yasalar İçtihatlar ve Doktrin ile Birlikte Aciz Vesikasının İflas Hukukundaki Yeri Hakkında bir Araştırma (Adalet Dergisi 1984, S.3) s.608.

(6) Fritsche / Walder, s.464; Üstündağ, Saim, İcra Hukukunun Esasları 8. İstanbul 1995 s.360.

(7) Postacıoğlu, s.540 dp. 11; Uyar, Talih, İcra Hukukunda Haciz Manisa 1990, s.213-214; Öztekin, s.24.

malı olmadığı konusunda icra dairesine yaptığı beyan da muvakkat aciz belgesi niteliğinde değildir (8).

Muvakkat haciz halinde tutulan haciz tutanağı muvakkat aciz belgesi hükmünde değildir (9).

Federal Mahkeme de verdiği bir kararında (10), haciz tutanağının muvakkat borç ödemedi aciz belgesi yerine geçebilmesi için kesin aciz belgesinde olduğu gibi haczin kesin haciz olması gerektiğini belirtmiştir.

Tetkik merciin İİK. m. 68a, f.5. gereğince itirazın geçici olarak kaldırılması kararı vermesi ve dolayısıyla alacaklının da 69. maddede uyarınca borçlunun malları üzerine haciz konulmasını talep etmesi üzerine borçlunun malları üzerine geçici haciz konulmasını talep etmesi üzerine borçlunun malları üzerine geçici haciz konur. İşte bu durumda muvakkaten haczedilen malların icra üzerine geçici haciz konur. İşte bu durumda muvakkaten haczedilen malların icra memurunca takdir edilen değerlerine göre alacağı karşılamayacağı tesbit edilse bile bu muvakkat hacze yönelik haciz tutanağı muvakkat aciz belgesi hükmünde değildir. Zira burada askıda bir durum söz konusudur. Şöyle ki, borçlunun müddeti içinde (7 gün) borçtan kurtulma davası açma itimali vardır. Zira bu imkana sahiptir (İİK.m.69). Ancak borçlu bu süre içinde boçtan kurtulma davası açmaz veya açar da davası reddolunursa o zaman muvakkat haciz kat'i hacze dönüşür (İİK. m.69 f.3) ve işte o zaman muvakkat hacze yönelik haciz tutanağı muvakkat aciz belgesi hükmüne geçer.

İhtiyati haciz tutanağının İİK'nun 105. maddesindeki muvakkat aciz belgesi yerine geçebilmesi için icrai hacze çevrilmiş olması gerekir.

---

(8) 13.HD.18.5.1974 T; 1298 E, 1215 K. (Şimşek, s. 408-409; Öztekin, s.25 dp. 48).

(9) Affolter, Beat, Der Verlustschein in der Betreuung auf Pfaendung, s.32 Üstündag, S.360

(10) BGE 76 III 1.

Yargıtay verdiği bir kararında bu hususu şöyle belirtmiştir, "...İhtiyati haciz tutanağının İİK'nun 105.'inci maddesindeki muvakkat aciz halini tesbit edici tutanak niteliğinde kabul edilebilmesi için, icrai hacze çevrilmiş olması şarttır..." (11).

b. İcra Memurunun Takdirine Göre Haczi Kabil Malların Alacağı Karşılamayacağı Anlaşmış Olmalıdır.

İcra memuru haczettığı mala bizzat kendisi kıymet takdir edebileceği gibi bu konuda bilirkişiye de müracaat edebilir (İİK.m.87,102). Eğer bir gayrimenkul haczi sözkonusu ise mahallinde tutulacak haciz zabıt varakasında gayrimenkulün takdir olunan kıymeti gösterilecektir. (İİK.m.102,II)(12).

Bu şekilde takdir edilen kıymet alacağı karşılamaya yetmiyorsa haciz zabıt varakası muvakkat aciz belgesi yerine geçer.

Haczedilen malların değeri alacağı karşılamaya yetmekle birlikte bu mallara üçüncü kişi tarafından istihkak iddiası ileri sürülmesi veya haczedilen mallara diğer alacaklıların iştiraki halinde düzenlenen tutanağın muvakkat aciz belgesi halini alabilmesi için İstihkak iddiasının kazanıldığına dair hükmün ve hacze katılma taleplerinin kesinleşmiş olması ve böylelikle alacağı karşılayacak mal bulunmadığının tesbit edilmiş olması gerekir (13).

Eğer birden fazla mal haczedilmiş ve bu mallardan birisi hakkında ileri sürülen istihkak iddiası İİK.m.96,II gereğince kesinleşmişse hakkında istihkak iddiası yapılmamış olan malın alacağı karşılayıp karşılamadığına bakılır. İstihkak iddiası dava konusu olmuşsa haciz tutanağının muvakkat aciz belgesi sayılması keyfiyeti davanın sonuna kadar askıda kalır (14).

---

(11) 12.HD.7.5.1996 T., 1955 E, 5053 K. (Şimşek, s.408; Uyar-Kanun, s.3243).

(12) Adliye Vekaleti Huk. İşl. U. Md. 2. 9. 1950 T. 58/77 sayı (Olgaç / Köymen, s. 878)

(13) Akyazan, Sıtkı, Borç Ödemeden Aciz Belgesi (Ansay Armağanı 1964), s.319

(14) Gürdoğan, s.16

c. İcra Memurunun Kıymet Takdiri Kesinleşmiş Olmalıdır.

Haciz zabıt varakasının muvakkat aciz belgesi yerine geçebilmesi için üçüncü şart, kıymet takdirinin kesinleşmiş olması gerekir. Tarafların icra memurunun yapmış olduğu kıymet takdirine karşı Tetkik Mercii nezdinde şikayette bulunma hakları vardır. Şikayet müddeti İİK.m.103. gereğince verilen 3 günlük müddetin hitamından başlar. İşte tarafların Tetkik Merciiine şikayette bulunmuş olması halinde haciz zabıt varakası muvakkat aciz belgesi yerine geçmez (15).

Haciz yaparken, icra memuru haczedilen malın kıymetini takdir etmeyi unutmuşsa bu halde haciz zabıt vakası muvakkat aciz belgesi yerine geçmez. Alacaklının şikayet yoluna başvurup haczedilen malın kıymetini takdir ettirmesi gerekir. Burada bir hakkın yerine getirilmemesi sözkonusu olduğu için şikayet süreye tabi değildir (16).

3. Muvakkat Borç Ödemeden Aciz Belgesinin Hüküm ve Sonuçları

Mukavvat aciz belgesinin verilmesi takibi sona erdirmez, bilakis takip devam eder. Bu takip - kesin aciz belgesinden farklı olarak - yeni bir takip değildir. Alacaklının önceden mevcut herhangi bir isteği etkisini muhafaza eder. Örneğin, alacaklının İİK.m.78'de öngörülen bir yıllık süre içerisinde yeniden haciz istemesi halinde bu haciz talebi tamamlama haczi talebi şeklinde telakki edilmelidir (17).

Muvakkat aciz belgesi, icra memurunun tahmini değer takdiri temeline dayanır. Borçlunun mevcut aktifleri gerçek değerinin altında takdir edilmiş olabilir. Ayrıca üçüncü şahıslarının istihkak iddiaları da sonuçsuz kalabilir.

(15) Bu şikayetin red veya kabulüne dair verilen merci kararı temyiz edilemez (Gürdoğan, s.17)

(16) Uyar - Haciz, s.215

(17) Affolter, s.34

Bu sebeplerden dolayı geçici aciz belgesinin meydana getirdiği hukuki sonuçları son derece sınırlıdır. Bizim kanunumuz mehzaz İsviçre İcra İflas Kanunu'ndan farklı olarak bu belgeye sadece iptal davası açılabilmesi sonucunu bağlamıştır. Mehzazda ayrıca buna ilave olarak ihtiyati haciz isteyebilme sonucu bağlanmıştır (18).

İİK.m.105, f.2 düzenlenen muvakkat aciz belgesi alacaklıya sadece İİK.m.277, b.1 uyarınca iptal davası açma hakkı verir. İİK.m. 277 ise, iptal davasından maksadın, İİK.m.278,279 ve 290'da yazılı tasarrufların butlanına hükmettirmek olduğunu açıklığa kavuşturmaktadır.

Muvakkat aciz belgesinin kural olarak başka bir hükmü yoktur; özellikle, İİK.m.143 anlamında (kesin) borç ödemededen aciz belgesinin diğer hükümleri muvakkat aciz belgesi için söz konusu değildir. O itibarla, muvakkat aciz belgesi "borç ikrarını mutazammın senet" (İİK.m. 143, f.2) niteliğinde olmadığı gibi, borcun zamanaşımına tabi olmaması hükmünü de doğurmaz ve sahibine, borçluya yeniden ödeme emri tebliğ etmeden takibe girişebilme (İİK.m.143, f.3) imkanını vermez.

Federal Mahkeme 16 Mart 1976 tarihinde verdiği bir kararında (19), bu hususu şöyle açıklamıştır. "...sadece kendisine kesin aciz belgesi verilen alacaklının yeniden ödeme emri tebliğ ettirmesine gerek yoktur (İİK.m.149, f.3). Elinde muvakkat aciz belgesi bulunan alacaklı bu imkandan yararlanamaz. Muvakkat aciz belgesi sadece, İİK.m.115, f.2'de açıkça belirtilen hükümleri doğurur. Bu belge ile ihtiyati haciz istenebilir, iptal davası açılabilir. Ancak kesin aciz belgesinin hükümlerinden hiç birini, özellikle m.149, f.3'teki sonucu meydana getirmez...".

Appenzell Kanton Mahkemesi'de verdiği bir kararında (20) muvakkat aciz belgesinin kesin aciz belgesinin hüküm ve sonuçlarını

(18) Lienhart, E.E., Der Verluſtschein, Zürih 1960, s.6

(19) BGE.102.III.25; ABD 1877, s.175 (Çev. Kutlu Türkeſ)

(20) Appenzell Kanton Mahkemesinin 23 Mart 1971 tarihli kararı için bkz. BISchK, 1973, s.112 vd, SJZ 1974, s.229 Zürih Üst Mahkemesi de 7 Temmuz 1954 tarihinde şöyle bir karar vermiştir: "Muvakkat aciz belgesi itirazın kesin kaldırılmasını sağlayacak nitelikte bir belge (senet) değildir. (SJZ. 1954, s.328)

meydana getirmediğini şu şekilde belirtmiştir. "Muvakkat aciz belgesi kesin aciz belgesinin aksine ne itirazın kaldırılmasını ne de alacağını zamanaşımına uğramamasını sağlar".

Hukukumuzda ihtiyati haciz isteyebilmek için aciz belgesine gerek olmadığına göre, İİK.m.105, f.2'de düzenlenen muvakkat aciz belgesinin bir tek hükmü vardır, o da alacaklının iptal davası açabilmesidir. Bu anlamda, muvakkat aciz belgesi hamili alacaklı, borçlunun İİK.m.331, 332 veya 338 uyarınca cezalandırılmasını isteyemez (21).

Muvakkat aciz belgesine dayanarak iptal davası açabilmek için; haczin kalkmamış olması gerekir. Süresi (İİK.m.106) içinde satış istenmezse, haciz kalkacağından (İİK.m.110), muvakkat aciz belgesi hükmünde olan haciz tutanağının da hükmü kalmaz ve alacaklı artık iptal davası açamaz (22).

Yargıtay, muvakkat aciz belgesinin, iptal davası açabilme sonucunu doğurabilmesi için haciz tutanağında "borçlunun başka mallarının bulunmadığı"nın da belirtilmiş olması gerektiği görüşündedir (23). "İİK'nun 277. madde hükmü gereğince, ancak elinde aciz belgesi bulunan kişiler iptal davası açabilirler... Olayda, davacı bu şekilde bir aciz belgesi ibraz etmediği gibi, gerek 6.4.1983 tarihli haciz tutanağı, gerekse 1.8.1983 tarihli haciz tutanağı, İİK'nun 105. maddesinde belirtilen geçici aciz belgesi niteliğinde değildir. Çünkü, her iki tutanakta, borçlunun haczi kabil başkaca mallarının bulunmadığı tespit edilmemiştir. O halde, dava koşulu bulunmayan iptal davasının reddine karar verilmesi gerekirken, kabulü yolunda hüküm kurulması yanlıştır" (24).

Yargıtay'ın bu görüşüne katılabilmek mümkün değildir. Zira İİK'nun 105, f.2'de, haciz tutanağının muvakkat aciz belgesi yeri-

(21) Öztek, s.30

(22) Olgaç, Senai, İcra İflas Hukukunda İptal Davaları (Recai Seçkine Armağan, Ankara 1974, s.460)

(23) 15. HD. 21.1.1988 T, 3886 E, 129 K (Uyar, Talih, İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları, Manisa 1984, s.213)

(24) Yüksek Mahkemenin benzer kararları için bkz. Uyar-İptal, s.244-245.

ne geçebilmesi için, "icraca takdir edilen kıymetin kifayetsizliği"nden başka bir şart aranmamaktadır. Bu yüzden, bir de, "borlunun haczi kabil başka mallarının bulunmadığının" belirtilmesini aramak yasal dayanaktan yoksundur. Kaldı ki, düzenlenen haciz tutanağının muvakkat aciz belgesi niteliğinde olabilmesi için tutanakta borçlunun haczi kabil başkaca mallarının bulunup bulunmadığının belirtilmesi şart koşulduğu takdirde, kesin aciz belgesi ile muvakkat aciz belgesi arasında bir fark kalmayacaktır. (25).

Muvakkat aciz belgesinin alacaklıya tanıdığı iptal davasını açma hakkı geçicidir. Mahkemenin iptal davasının kabulüne karar verebilmesi için, davacı alacaklının kesin aciz belgesi alması ve bunu mahkemeye ibraz etmesi gerekir. Kesin aciz belgesi ibraz edilmeden, mahkeme iptal davasının kabulüne karar (hüküm) veremez (26).

Federal Mahkeme'ye göre de, muvakkat aciz belgesine dayanarak iptal davasına hüküm verilebilmesi için kesin aciz belgesinin ibraz edilmesi gerekir. Federal Mahkeme bunu 5 Mart 1970 tarihinde verdiği bir kararında şöyle ifade etmiştir. "İİK.m.285, f.2 (İİK.m.277) Uyarınca iptal davasını açmak muvakkat veya kesin acize sahibi her alacaklıya aittir. Ancak, muvakkat aciz belgesi iptal davası açma sıfatını alacaklıya geçici olarak verir. Bu davanın kesin ve şartsız bir şekilde açılabilmesi iflas haricinde sadece İİK.m.149 (İİK.m.143)'a göre kesin aciz belgesi elde eden kimseye aittir. Muvakkat aciz belgesinin elde edilmesiyle sonuçlanamıyorsa, muvakkat aciz belgesinin verdiği geçici davacılık sıfatı düşer..." (27). Federal Mahkeme bu görüşünü 15 Aralık 1977 tarihinde tekrarlamış (28). En son 21 Aralık 1989 tarihli kararında bu içtihadını müstakar hale getirmiştir. Federal Mahkemenin en son vermiş olduğu karar şöyledir "Federal Mahkeme, 21.12.1989 tarihli kararında "...muvakkat aciz belgesi halinde, davacı sıfatı taliki bir şar-

(25) Öztekin, s.31

(26) Kuru/Aslan/Yılmaz, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, Ankara 1995, s.536 dp. 4, Karşl. Afforter, s.75.

(27) BGE.96.III.115

(28) BGE.103.III.97

ta tabi kılınmıştır. Davacı sıfatı, hüküm verilmesine kadar kesin borç ödemedi aciz belgesi ibraz edilmediği takdirde, düşer. Bunun sebebi, muvakkat aciz belgesinin alacaklının kaybını hiç bir şüpheye yer vermeyecek şekilde ortaya koyamamasıdır. Kaybın isbatı herşeyden önce, onun resmi olarak tespit edilmiş olmasıyla mümkündür, ancak bu şekilde, hiç bir itiraza yer verilmeyecek şekilde kaybın varlığı ispatlanmış olur. Kaybın tam olarak ne kadar olduğu ancak kesin aciz belgesinin düzenlenmesiyle belirlenir. Bu yüzden bugüne kadarki içtihatlar göre, muvakkat aciz belgesine dayanarak açılmış olan iptal davasında hüküm verilinceye kadar kesin aciz belgesinin ibraz edilmesi gerekir. Muvakkat aciz belgesine dayanarak açılmış olan dava, takibin sonunda kesin aciz belgesinin düzenlenmemesi halinde başarıya ulaşmaz (29).

Muvakkat aciz belgesi bunun dışında takip hukuku bakımından herhangi bir hukuki sonuç meydana getirmez (30). Maddi hukuk bakımından birtakım sonuçlar doğurup doğurmadığını ileride aciz belgesinin maddi hukuk bakımından sonuçları kısmında inceleyeceğiz. Ancak, burada Ansay'ın işaret ettiği bir sonucu muvakkat aciz belgesinin meydana getirmediğini belirteceğiz. Şöyle ki;

Ansay'a göre (31), medeni hukuk bakımından, elinde muvakkat aciz belgesi bulunan alacaklının MK.m.588 gereğince hakimın mirasçı yerine taksime iştirakını isteyebileceğini söylemektedir. Ancak belirttiğimiz gibi muvakkat aciz belgesi takibe son vermemektedir. Dolayısıyla, alacaklı borçlusuna düşecek bir miras hissesini haczettirmek hakkına sahiptir. MK. m.588 bir miras hissesini haczedene alacaklıya zaten hakime bu konuda müracaat hakkını vermektedir. Dolayısıyla maddedeki aciz belgesi tabirini kesin aciz belgesi şeklinde anlamak ve alacaklıya tanınan bu hakkı muvakkat aciz belgesinden doğan bir hak olarak değerlendirmemek gerekir (32).

(29) 115.III.140 vd.

(30) Öztekin, s.30

(31) Ansay S.Şakir, Hukuk İcra ve İflas Usulleri, İstanbul 1960, s.175 dp.12

(32) Gürdoğan, s.17 dp. 12

Muvakkat aciz belgesi hamili alacaklı, borçlunun İİK.m.331, 332 veya 338 uyarınca cezalandırılmasını isteyemez (33).

Muvakkat aciz belgesinin takip hukuku bakımından hukuki sonuçlarını - ki bizde sadece iptal davası açabilme sonucunu (34) - düzenlendiği andan itibaren doğurur (35).

Mehaz kanun, muvakkat aciz belgesi sahibi alacaklıya aynı zamanda borçlu aleyhinde ihtiyati haciz talebine de imkan vermektedir (36). Ancak İİK'numuz, İsviçredekinin aksine, bir alacağın sadece muaccel oluşunu ihtiyati haciz talebinde bulunabilmek için yeterli gördüğünden bizde muvakkat aciz belgesine böyle bir sonuç tanımak zarureti yoktur (37).

Takibin sonunda kesin aciz belgesinin düzenlenmesi ile muvakkat aciz belgesinin hüküm ve sonuçları da ortadan kalkar (38).

---

(33) Kuru, s.1546, İİD. 1.4.1957 T, 1924 E, 2405 K (ABD, 1957, S.4, s.153-154)

(34) "...105, II. maddede tanzim ve muvakkat aciz belgesi hükmünde olan haciz zabıt varakası alacaklıya 277. maddede yazılı haklardan başka imtiyaz bahsetmez." (Adalet Bakanlığı Huk.İşl.U.Md'nin 2.9 gün ve 58/77 sayılı mütalâası, (Kuru, s.1545)

(35) Affolter, s.35

(36) İsviçre İİK. Art. 271 N. 5

(37) Gürdoğan, s.17

(38) BGE.37.II.503 (Affolter, s.34)